

**ВЫХОДЗІЦЬ
ШТО-ТЫДЗЕНЬ
У ПАНЯДЗЕЛКІ**

АДРЭС РЭДАКЦЫІ
І АДМІНІСТРАЦЫІ:

Вільня, Завальная 7.

НАША НОВА

(ЗАКЛАДЗЕНА У 1906 Г.)

Цана асобнага
нумэру 3 мк.

ЦАНА АББЕСТАК:

на 1 страг. . . 15 мар.
на 4 " . . . 5 "

за радок пэтыгу.

Вільня, 1 лістапада 1920 г.

У гутарцы з супрацоўнікам варшаўскай газеты „Rzeczpospolita“ (якая адна толькі мае шчасьце дахадзіць з Варшавы ў Вільню!) выпайняючы абавязкі старшыні ўрадуоучай камісіі „Сярэдняе Літвы“, пан Абрамовіч, высказаў пагляды новае ўлады на галоўныя пытаньні нашага жыцьця.

Кажучы „нашага“, мы маем на думцы гэтым разам не Беларусь і ня тую Літву, да якой заходнія часткі Беларусі былі далучаны паводле літоўска-бальшавіцкага міру 12 ліпеня, — а тую частку беларускае зямлі, з якой утворана „Сярэдняе Літвы“.

Пан Абрамовіч думае, што гэны „наш“ Край ці так, ці гэтак, а павінен далучыцца да Польшчы. Калі „Сярэдняе Літвы“ ўдасца дабіцца таго, каб з ей аб'ядналася Ковенская Літва, — дык гэты аб'яднаны дзяржаўны арганізм павінен сфэдэравацца з Польшчай. Калі-ж ня ўдасца, дык адбудзецца больш пэснае злучэньне так-званае „Сярэдняе Літвы“ з Польскай дзяржавай, пры чым Віленшчына атрымае аўтаномію.

Гэты пункт мае асабліваю вагу для нас, беларусаў: тут-жа гутарка ўвесь час ідзе аб беларускі абшар, і мы не разумеем, чаму долю яго стэўляюць у залежнасьць ад ахвоты ці неахвоты літоўскай Ковеншчыны ісьці на фэдэрацыю з Польшчай? Дагэтуль, пакольку беларускае пытаньне злучалася з літоўскім, дык гэта было на грунці ініцыятыў адбудаваньня незалежнага б. Вялікага Князьства Літоўскага, абнімаўшага этнаграфічна-літоўскія землі і ўсю Беларусь. Чаму цяпер пан Абрамовіч (а з ім, ведама, і ўвесь урад „Сярэдняе Літвы“) гаворыць аб злучэньні з Літвой ковенскай толькі часткі Беларусі, ітучна выражанай бальшавікамі на міравых перагаворах з Літвой 12 ліпеня с.г.? Чаму ўрад „Сярэдняе Літвы“ нічога не гаворыць прынамся аб гэтай частцы Беларусі, якую бальшавікі падаравалі Польшчы? Чаму, жадаючы далучыць да Польшчы частку Беларусі, названай нет ведама чаму „Сярэдняе Літвой“, ён не дае адказу на зусім натуральнае пытаньне:

Магістрат Вільні.

У пачатку ліпеня Віленскі Магістрат Банькоўскага і Мясцовая Рада, як вядома віленцам, высказаліся за далучэньне Вільні да Польшчы. Магістрат Банькоўскага і Рада, выбраныя пад час, калі наш край ганьбілі прозьвішчам „Крэсоў Усходніх“, відочна што і не маглі інакш гаварыць, як думкамі „Ligi Robotniczej“ і „стражы крэсвай“. Магістрат ня пмаг лічыцца з тым, што яны не дасталі ад віленцаў права выступаць у палітыцы, бо былі выбраны, каб працаваць у эканаміч-

ці гэныя два адрэзкі Беларускае зямлі, калі абодва знойдуцца ў межах Польскае дзяржавы, так-такі і астануцца асобнымі адзінкамі, быццам у іх нічога супольнага няма?...

Мы ня судзім цяпер аб тым, ці пляны новаўтворанага ўраду генарала Жэлігоўскага і Польскае дзяржавы будуць у поўнай меры праведзены ў жыцьцё. Мы толькі задумываемся над тым падэжэньнем, якое утварылася-бы, калі-б гэныя пляны здзейсьніліся. І мы бачым, што ўрад „Сярэдняе Літвы“ пастаўленае намі пытаньне пакідае без адказу — так сама, як і другое зусім натуральнае пытаньне: чаму ён выбраў назоў „Сярэдняе Літвы“ замест больш правільнага „Заходняя Беларусь“? А гэта немагчымаць даць якое-будзь легічнае высьвэньне справы ясна паказывае нерацыянальнасьць, ітучнасьць пастаўкі ўсяе распачатай „паўстанцамі“ справы: яна паказывае, што прышоўшыя да нас аружныя сілы пад камандай генарала Жэлігоўскага на літвінох абаперціся ня могуць (бо літвіны ўжо маюць свой бязспорна законны ўрад, абабраны ўстаноўчым соймам), на беларусах — ня хочуць (бо называюць нашу зямлю „літоўскай“) і фактычна разлічаюць на адну толькі частку грамадзян краю — на палікоў, прынімаючы іх голас, іх жадацьне прылучыцца да Польшчы за голас і жадацьне ўсяе зямлі. Урад генарала Жэлігоўскага як-быццам ня бачыць жадацьне Беларускага насяленьня „Сярэдняе Літвы“ (—а яно становіць тут абсалютную большасьць) аб'яднацца перш за ўсё з рэштай свае Бацькаўшчыны і толькі пасля разьвязваць пытаньне аб сваей долі, аб саюзах і фэдэрацыях з суседзямі. Новы ўрад забываецца, што ў справе адносін да чыста-літоўскіх тэрыторый беларусы заўсёды стаялі і стаяць на грунці будаваньня супольнае дзяржаўнае арганізацыі, абнімаючы ўсю Беларусь, а ня толькі той яе кусок, які некаму прышло ў галаву называць „Сярэдняе Літвой“.

„Паўстанцы“ з самага пачатку зрабілі абмысловы крок. Куды ён іх завядзе, — пакажа будучына.

ным кірунку, а не для палітыкі. Так сама пан Банькоўскі калі езьдзіў у Рыту, каб і там старацца аб „далучэньні“ — зноў дужа мала рупіўся аб тым, ці хто яму даў і гэтыя правы.

Цікава, як цяпер будзе ўжывацца Магістрат пана Банькоўскага з „краёвай“ палітыкай Урадуоучай Камісіі пана Абрамовіча і з лозунгамі, абвешчанымі панам Жэлігоўскім? Паўна-ж пан Банькоўскі так хутка ня зьменіцца і не пакінець думку аб тым, каб хопь да Сейму пацяпець з далучэньнем Вільні і каб нават цяпер не працаваць над стварэньнем

„калідора ад Горадні, праз Вільню Сьвянцянны, да самага Дынабургу“... Ня будзем шмат казаць аб тым, што палітыка з думкай пра „калідор“ зрабіла тое, што Вільня стала „пакоем сярод калідора“, у які чупь ня кожны месяц за апошні час ходзяць „на адпачынак“: ці маскалі, ці літвіны, ці паліякі, а можа ішоэ хто-небудзь знойдзецца і, нікога ня пытаючыся, таксама разсядзецца ў гэтым мейсцы „ў калідоры“. Трудна таксама сказаць, ці лозунгі гэн. Жэлігоўскага аб тым, што сам народ павінен сказаць, каго ён хоча, — будуць безстаронна праведзены Магістратам пана Банькоўскага.

Цікава тое, што нават працаўнікі Магістрату за два дні да таго, як пан Банькоўскі ўзноў заняў мейсца ў Магістраце, зьявіліся да часовага старшыні Магістрату, пана Дзевіцкага, і падалі яму пратэст проці Магістрату Банькоўскага, каб той больш не істнаваў у Вільні. На што апыралася гэта дэлегацыя ад працаўнікоў, зайўляючы свой пратэст — сказаць трудна, але добра ведама, што ў месцы ня ўсе падзяляюць пагляды Магістрату Банькоўскага і на „калідор“ і на правы Банькоўскага гаварыць у Рызе ад усяго места Вільні. Іншыя да гэтага дабаўляюць, што некалісь Магістрат Банькоўскага дрэнна зрабіў, што ўцёк, што ён, будучы, як там ня было, але абабраным мясцовымі жыхарамі, каб бараніць іх інтарэсы, ця меў права ўцякаць нават і перад бальшавікамі і астаўляць аднаго пана Кабачніка, які, як добра вядома, і адзін шмат чаго адбараніў ад бальшавікоў.

Палажэньне гаспадаркі Вільні тым часам дужа цяжкое: арганізацыі няма; магістрацкая каса парожняя, а павінна карміць прытулкі і шпіталі, робючы на іх значныя выдаткі. Лічыць на атрыманьне ад жыхараў налагаў — трудна, а асабліва гэтаму Магістрату, які адзін раз ужо ўцякаў, бо ён ня мае веры ў шырокіх масах жыхараў места.

Будаваць-жа ўласныя грамадзянскія справы на жабрайстве ў Варшаве, ды на пазычках у банках — доўга ня можна.

Адзін выхад з гэтых націкавых варункаў, у якіх апынулася Вільня, — гэта як найхутчэй выбраць новую Мясцовую Раду.

Аб вайсковых рэквізыцыях

26 кастрычніа дэлегацыя Беларускага Нацыянальнага Камітэту, зложаная з старшыні К-ту Ярэміча і сябры К-ту Чыжэўскага, падала Глаўнакамандуючаму войск „Сярэдняе Літвы“, генаралу Жэлігоўскаму, гэты мэморыял у справе вайсковых рэквізыцыяў:

„Ваша Экспэленцыя!

„На тэрыторыі, якую займаюць войскі Вашай Экспэленцыі, аснаўную масу насяленьня становіць беларускае сялянства. Як нацыянальны прадстаўнічы орган Беларускага арганізаванага грамадзянства на гэтай тэрыторыі, Беларускі Нацыянальны Камітэт лічыць сваім абавязкам зьвярнуць увагу Вашай Экспэленцыі на тыя цяжары і крыўды, якія ў гэты момэнт першым беларускае насяленьне ў зьвязку з побытава-эканамічнымі зямлі арміі, і просіць учыніць адпаведныя крокі, каторыя забаспечылі-бы наш ся-

